

ANMELDELSE SKOLELEDELSE 6. mar. 2020 | kl. 08:31

”Data” er på mange måder et lidt besværligt emne

Af: Jens Raahauge

13 øvelser omgivet af afklarende tekst danner oplæg til gode refleksioner omkring vores brug af data. Men en del synes ufortalt.

Fakta

Titel

Data som en del af dagligdagen

Forfatter

Jais Brændgaard Heilesen, Kristine Zacho Pedersen

Pris

222,50

Sider

76

Serie

Undervisning og læring i praksis

Forlag

Dafolo

Når forfatterne vælger en indledende overskrift om, at "data" på mange måder er et lidt besværligt emne, så anslår de en tone, der kan sende en dansklærerlærs tanker i retning af tidligere tiders afgangsprøveopgaver. Og læst sådan fremtræder bogen som en sober gennemgang af et leder- og lærerliv, der tager mangeartede data ind som grundlag for refleksioner, beslutninger og handlinger. I fire afsnit søger forfatterne at indkredse, hvordan data kan opfattes, hvordan man oplever god datakultur, hvordan vi bliver gode til at arbejde med data, og endelig hvad det er for vanskeligheder, man støder på i databaseret arbejde.

Men scoopet er de 13 øvelser, der fungerer som oplæg til refleksioner, samtaler, kortlægninger og analyser af mellem fem og 90 minutters varighed. Her bliver deltagerne gennem ganske enkle spørgsmål ført ind i blandt andet afklaringer af data som begreb, af data som dokumentation og beslutninger og af formålet med at arbejde med data.

Igenem disse øvelser får man en fin baggrund for at foretage nogle af de overvejelser, som forfatterne peger på: Mængden af tilgængelige data er enorm, og derfor er man nødt til at prioritere dem, der er mest relevante. Men af et bilag med eksempler på tilgængelige data fremgår det også, at man bestemt ikke er ene om at foretage denne udvælgelse; de eksterne kontrol- og evalueringssystemer stikker med centrale krav deres data langt ind i hverdagens prioriteringer.

Bilaget afspejler i øvrigt, at mængden af de kvantitative data, der ofte udspringer af eksterne krav, er ganske omfattende. De er indsamlet gennem målinger og fremtræder som tal. Og netop virkelighed gengivet i talværdier får en særlig aura, ikke mindst i presse, forvaltning og politik, og ikke mindst hvis det er med decimaler, selv om tallenes tale måske siger mindre om hverdagens mikroniveau end om de helt store linjer. Derfor er det værd at notere sig, at forfatterne også i bilaget nævner en række eksempler på kvalitative data, som det til gengæld kræver mere arbejde at fremskaffe og bearbejde. Men det må være umagen værd, når man betænker den nærhed på hverdagen, som de kvalitative data er udtryk for. Og her er det værd at notere sig forfatterens konstatering: Data er karakteriseret ved fastholdelse, så man altid kan vende tilbage til dem.

Forfatterne pointerer, at data ikke er viden i sig selv. Ingen data taler for sig selv! De kan analyseres og fortolkes, så vi kan uddrage en viden af dem. Forfatterne skriver, at "data er grundlaget for at forstå noget, man gerne vil forstå, eller svare på de spørgsmål, man gerne vil have svar på". Og i netop dette udsagn forekommer det mig, at der gemmer sig en lukkethed i bogens dataunivers, måske affødt af en trofasthed over for skolens læringsgrundlag. I hvert fald har det været mest frugtbart for mig i lærer- og lederarbejde, når indsamlede data frem for at give svar rejste spørgsmål og vækkede undren.

Med denne indvending in mente er det vederkvægende, at vi får en afmystificerende bog om brug af data i vores hverdag, blot forekommer den mig lidt passiv i sin stiltiende accept af de kvantitative datas dominans. Den kan vi så selv modvirke gennem vores arbejde med bogens øvelser.

Til gengæld generer det mig, jævnfør min registrering af indledningens afgangsprøvetone, at forfatterne og/eller deres redaktør ikke har kigget besvarelsen igennem for sprog- og sjuskefejl, inden de afleverede. Lad mig nævne et par eksempler: I en beskrivelse af, hvad det indebærer at arbejde med data, optræder vendingen "hvad det indebærer" tre gange på to linjer (side 6). Et sted beskriver forfatterne mange muligheder og kompleksitet med et "både", men der kommer aldrig noget "og" (side 14). Overraskende adjektiver kan give en tekst farve, men hvad er for eksempel en "springende forskel" (side 9)? Og så på samme side den klassiske om ufrivillig komik omkring relativsætninger: "... en vanskelig samtale med en medarbejder, som man måske ikke lige havde set komme".

Øv betyder selvfølgelig, at det er ærgerligt med sådanne sjuskerier. Men øv er også den bydeform, der opfordrer til at gå om bord i bogens øvelser for at få et bedre liv med de mange data, der findes omkring os i skolen. Så: Øv!

Kompagnistræde 34, 1208 Kbh K,
tlf 3369 6300, folkeskolen@folkeskolen.dk